

Терещенко К.П., студентка

Науковий керівник: **Соболь О.І.**, к.ю.н.,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін
юридичного факультету

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ)

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОСЯГАННЯ НА ЖИТТЯ ДЕРЖАВНОГО ЧИ ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА (ст. 112 ККУ)

Стан, що складається в Україні, і тенденції його розвитку свідчать про наявність ряду чинників, що загрожують конституційним правам і свободам громадян, громадській згоді, реалізації політичного та економічного напрямку нашого розвитку. Створюються передумови до виникнення реальних погроз національній безпеці України, конституційному ладу, самому існуванню нашої держави, прийняття Конституції України заклало основи консолідації українського суспільства, зусиль всіх гілок влади для виходу економіки України з кризового стану, продовження й успішного завершення економічних реформ [1, с. 56].

Можемо зазначити, що специфічною ознакою цього злочину є потерпілий. Ним може бути тільки державний чи громадський діяч, обраний (призначений) на посаду у встановленому Конституцією і законами України порядку. Перелік осіб, які можуть бути потерпілими, міститься у ст. 112 і є вичерпним. Тому посягання на життя інших вищих посадових осіб України за мотивами їх державної діяльності не тягне відповідальності за ст. 112 і за відповідних обставин кваліфікується за п. 8 ч. 2 ст. 115 або за іншою відповідною нормою Особливої частини КК.

Перелік осіб, які визнаються потерпілими і вказані в ст. 112 КК, є вичерпним: Президент України, Голова Верховної Ради України, народний депутат України, Прем'єр-міністр України, член Кабінету Міністрів України, Голова чи суддя Конституційного Суду України або Верховного Суду України,

або вищих спеціалізованих судів України, Генеральний прокурор України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Рахункової палати, Голова Національного банку України, керівник політичної партії.

Правильна кваліфікація дій винного за ст. 112 потребує встановлення часових меж, в яких та чи інша особа виконує повноваження державного чи громадського діяча. Посягання на їх життя може бути вчинено як в період виконання ними своїх повноважень, так і після складення повноважень з метою помститися за їхню минулу діяльність.

Не може кваліфікуватися за ст. 112 і посягання на життя осіб, які є членами сім'ї відповідного державного діяча або які тимчасово виконують обов'язки, скажімо, Генерального прокурора України, Голови Національного банку України, міністра тощо. Вбивство або замах на вбивство особи, яка тимчасово виконує обов'язки Генерального прокурора України чи міністра внутрішніх справ України, а так само близького родича Генерального прокурора України, міністра внутрішніх справ України у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків кваліфікується за ст. 348.

Убивство ж або замах на вбивство державного діяча, який водночас є членом Уряду України і працівником правоохоронного органу (міністром внутрішніх справ України), або на життя Генерального прокурора України (який також є працівником правоохоронного органу) у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків кваліфікується тільки за ст. 112.

Злочин є закінченим з моменту здійснення замаху, незалежно від настання фактичних наслідків (шкода здоров'ю державного діяча може бути не заподіяна зовсім) [2, с. 1021].

В Кримінальному кодексі України встановлено різного роду відповідальність за протиправний вплив на державного діяча : ст. 112. « Посягання на життя державного чи громадського діяча» ст. 344. «Втручання у діяльність державного діяча» ст. 346. «Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча».

Розміщення таких статей свідчить про різний родовий об'єкт таких злочинів (ст. 112 КК України – національна безпека; ст.ст. 344, 346 КК України – авторитет органів державної влади). Оскільки, протиправний вплив на державного діяча здійснюється у зв'язку з його державною діяльністю, то, насамперед, завдається шкода державній безпеці. І чи доцільно виділяти серед потерпілих від злочинів поряд з державним діячем також й громадського діяча.

Цікаво, що в ст. 344 КК України взагалі не згадується поняття громадський діяч. На нашу думку, відповідальність за протиправний вплив на громадського діяча (керівника політичної партії) повинна бути закріплена саме в Розділі V. “Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина” КК України, тому що вплив на громадського діяча (керівника політичної партії), насамперед спрямований на завдання шкоди політичним правам громадян, а не національній безпеці України.

Як справедливо зазначає О.С. Сотула, у кримінально - правовій літературі немає належного обґрунтування, чому саме ці посадові особи віднесені до державних діячів, якими нормативними актами керувалися законодавці та вчені-юристи, складаючи цей перелік. [3, с. 201].

Таким чином, можемо зробити висновок, що практично всі наведені переліки державних діячів не є тотожними. Така проблема потребує наступних рішень: по-перше, слід запропонувати нормативне визначення державного діяча; по-друге, передбачити єдиний перелік державних діячів, які знаходяться під державною охороною.

Список використаних джерел:

1. Конституція України - К.: Право, 2016. - 56 с.
2. Кримінальний кодекс України від 3 вересня 2017 року. – с. 1021
3. Сотула О.С. Кримінальна відповідальність за посягання на життя державного чи громадського діяча: дис. кандидата юрид. наук : 12.00.08 / Сотула Олександр Сергійович. – Х., 2013. – 201 с.

4. Кісілюк Е.М., Микитчик О.В. Кримінальне право України. (Загальна частина) : [підручник] / Бабенко А.М., Вапсва Ю.А., Грищук В.К. та ін. / За заг. ред. О.О. Бандурки. – Х. : Вид-во ХНУВС, 2011. – 378 с.

5. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2012. – 608 с.

Харченкова Н.М., студентка

Науковий керівник: Шевченко Т.В.,

викладач кафедри кримінально-правових

дисциплін юридичного факультету

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ)

ПРИЧИНИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Жінка - чарівне створіння, берегиня домашнього вогнища, яка дарує життя та майбутнє цьому світу. Загальновідомо, що жінки психологічно та фізіологічно слабше за чоловіків, проте, вони в більшій мірі пристосовуються до мінливих реалій сьогодення. Найчастіше там, де складаються такі обставини, які ставлять чоловіків у безвихідь, проте жінка-завжди знайде вихід з будь-якої ситуації, що спіткане її на життєвому шляху, але цей вихід буває не завжди правомірним.

Злочинність серед жінок у наш час - це не просто трагедія окремих людей, це трагедія нашої цивілізації. Жіноча злочинність характеризується певною специфікою та рисами, що дозволяє розглядати цю категорію злочинів у ролі самостійного елемента злочинності.

Досить багато вчених висвітлювали причини та тенденції жіночої злочинності у своїх наукових роботах. Серед них можна зазначити таких як Волошанівська Т.В., Янкова Х.Г., Ботаніна С.К., Головкін Б.М., Голоднюк М.М, Блага А.Б, Габіані А.А. тощо.